

Iktatószám

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

389.65

Szerző

Cím

Városi cipő-műhely.

Hely

Idő

" 1911 "

Forrás:

Budapesti hírlap

Személy

Bp.

1911

1/22

Helyszám

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

Városi cipő-műhely.

A községi üzemek városításának leglekesebb hívei sem gondoltak arra, hogy Budapesten a házi kezelést egészen a cipő-műhelyig viszik. Elég hamar jutottunk el idáig s most már valószínű, hogy itt sem állanak meg, hanem folytatni fogják a közsegésítést az egész vonalon, ki fognak sajátítani minden ipart s Budapest lakosságának zöme tisztviselő, vagy legalább városi alkalmazott lesz.

A köztisztasági bizottságnak ma tartott ülésén pattant ki a nagy titok, hogy a fővárosi cipő-műhelyt is rendez, vagy már rendezett be. A fővárosi adminisztrációjának legnagyobb reformja ugyanis, hogy a közgyűlést meg sem kérdezik, há ilyen újításra vállalkoznak, hanem vagy tanácsi határozat alapján rendezkednek be, vagy utólag fordulnak jóváhagyásért a törvényhatósághoz, a mikor a közgyűlésnek nincsen más választása, mint akarva nem akarva tudomásul venni a megtörténteket, különben fenekes-től föl kellene fordítani az egész adminisztrációt.

A demokraták voltak a községi kezelés előharcosai. Annál érdekesebb, hogy ma a demokraták sorából pattantották ki a városi cipő-műhely titkát. A köztisztasági főnök azzal okolta meg a legujabb városi üzemet, hogy a szerződött vállalkozó rossz cipőket szállított az utcaseprőknek és a fuvartelep munkásainak, mert hamar elkoptak. Ugy tudjuk, hogy a cipő szállítására árlejtést hirdettek. A pályázóknak mintát kellett adniok s a város a minták közül választott. Ha a cipők még is rosszak voltak, vagy a városi közegek nem értettek a bőrhöz s rossz mintát választottak, vagy a vállalkozó nem felelt meg megbízásának s nem abból az anyagból dolgozott, a melyet megrendeltek. De a városi szakértők átvet-

ték a cipőket, a mihez nem volt joguk, ha a minta minőségének nem felelt meg.

Nem is ez az igazi indító oka a városi cipő-műhelynek, hanem az az ambíció, a mely most elragadja a városi tisztviselőket, hogy az üzemeknek minél nagyobb tömegét csoportosítsák hatáskörük alá. Ma már minden tisztviselőnek az az ambíciója, hogy városi gyáripari igazgató legyen. Felelősséggel nem igen jár a vállalkozás, mert az elv védelme szempontjából megvédenek minden házi kezelést s ha egyszer megcsinálták, senki sem törődik többet vele. Ha rossz az üzem mérlege, könnyen megjavítják. Tanácsi határozattal fölemelik a díjakat és olyan mérlege lesz az üzemnek, a melyet éppen kimutatni akarnak. Az idén emelték a házi nyomdának a díjait; a fuvartelep díjait rövid főnállása alatt már kétszer is emelték. Így azután egyszerű mechanikai művelettel fokozzák a vállalat jövedelmezőségét. A költségvetés számrétegéből pedig senki sem tudja kihálaszni, hogy az egyes kiadási tételek mennyivel emelkedtek, hogy hozzájáruljanak az üzem jövedelmezőségének kimutatásához. Maga a jövedelem készpénz gyanánt szerepel, mintha azzal a főváros háztartása javulna. Pedig pápiros számítás az egész. Egyik tételnél levonják, a másiknál hozzáadják. Ez az egyik zsebből a másikba való tevés politikája, a mi a háztartás mérlegére befolyással nem is lehet.

Nagyobb jelentősége is van azonban a városi cipő-műhelynek, mert ha a főváros ezt is beiktatja a közhasznú üzemek közé, kétségtelenül nyomon fogja követni a szabó-műhely és a többi ipari vállalkozás. Vagyis a város olyan iparágakat sajátít ki, a melyek a kisiparnak keresetforrásai. A kisipart ugyanis mindinkább lepusztítja a gyáripar, még pedig a külföldi

gyáripar. Most jön a főváros s a helyett hogy kis adófizető polgárainak segítségére lenne, legjobb keresetforrásukat is elvonja tőlük a városi kezelésnek most divatos cégére alatt.

A szerelő-kisiparosok nemrég jártak a polgármesternél, s kérték, ne engedje őket megfosztani kenyérüktől. Most a cipészektől veszik el a keresetet, azután jönnek a szabó-kisiparosok és a többi. De ki fog azután adót fizetni. Miből tartják fenn a sok ipari hivatalt, ha az adófizetők szájából kiveszik a kenyeret. Azt igazán nem mondhatja senki, hogy közszükség, hogy a városi cipő-műhelyt, szabó-műhelyt, asztalosműhelyt, szíjgyártóműhelyt, mert ilyen már van, rendezzen be. Ezek csak nem közüzemek s azt sem mondhatják, a mivel a kenyérgyárat okolták meg, hogy a szegény nép legfontosabb élelmiszerének áralakulására akarnak befolyást gyakorolni.

Szociális szempontból, a munkások érdeke szempontjából sem lehet megokolni ezeknek a városi műhelyeknek alapítását. Igazán jellemző az egész akcióra a köztisztasági főnöknek a bizottság mai ülésén tett az a kijelentése, hogy a városi cipő-műhelyben azért tudják olcsóbban csinálni a cipőt, mert az utcaseprők és fuvartelepi munkások között sokan vannak, a kik valaha cipészek voltak s ezek dolgoznak majd a városi műhelyben. Ha nem is tud iparunk megszilárdulni, ha bármennyire igyekszik a hatóság csökkenteni az ipari munkát, annyira még nem vagyunk, hogy a képzett, mesterségét értő és dolgozni tudó szakmunkás kénytelen legyen utcaseprőnek beállni. Kétségtelen, hogy csak azok vállalkoztak erre a foglalkozásra, a kik a maguk mesterségéből megélni nem tudtak, a kik vagy nem szerették a mesterségüket, vagy nem értettek hozzá és magánműhely-